

Gen

Chapter 42

Javanese Interlinear

Reference: Javanese Bible (SABDA)

יַעֲקֹב	וַיֹּאמֶר	בְּמִצְרַיִם	שָׁבֵר	יִשְׁ-	כִּי	יַעֲקֹב	וַיִּנְּאֵל	1
Yakub	lan-ngandika	ing-Mesir	gandum	wonten	bilang	Yakub	Lan-ningali	
H3290	H0559	H4714	H7668	H3426		H3290	H7200	
תִּתְּרָאֵי:			לְמָה		לְבָנָיו			
sampéyan-sami-pandeng-pandangan			kenging-punapa		dhumateng-putra-putranipun			
H7200			H4100					

Bareng Rama Yakub midhanget kabar yen ing tanah Mesir ana gandum, banjur ngandika marang para putrane: "Yagene kowe kok padha pandeng-pandangan bae?"

שְׂמֵהָ	רְדִי-	בְּמִצְרַיִם	שָׁבֵר	יִשְׁ-	כִּי	שְׂמֵעֵתִי	הִנֵּה	וַיֹּאמֶר	2
mrika	mudhuna	ing-Mesir	gandum	wonten	bilang	kula-mireng	lah	Lan-ngandika	
H8033	H3381	H4714	H7668	H3426		H8085	H2009	H0559	
	נְמוֹת:	וְלֹא	וְנַחֲיָה		מִשֶּׁם	לָנוּ	וְשִׁבְרֵנוּ-		
	pejah	lan-boten	supados-kita-gesang		saking-ngriku	kagem-kita	lan-tumbasa		
	H4191	H3808	H2421		H8033		H7666		

Karomaneh pangandikane: "Aku krungu kabar yen ing Mesir ana gandum, bok kowe padha mrana, nempura gandum kanggo kita, supaya kita padha bisa lestaria urip, aja nganti mati."

בָּר	לְשִׁבֵר	עֲשָׂרָה	יוֹסֵף	אֶחָי-	וַיִּרְדֵּי	3
gandum	kangge-tumbas	sedasa	Yusuf	sadhèrèk-sadhèrèkipun	Lan-sami-mudhun	
	H7666	H6235	H3130	H0251	H3381	
					מִמִּצְרַיִם:	
					saking-Mesir	
					H4714	

Sadhereke Sang Yusuf sapuluh banjur padha budhal menyang Mesir nempur.

אֶחָיו	אֶת-	יַעֲקֹב	שְׁלַח	לֹא-	יוֹסֵף	אֶחָי	בְּנִימִין	וְאֶת-	4
sadhèrèk-sadhèrèkipun	*	Yakub	ngutus	boten	Yusuf	sadhèrèkipun	Benyamin	Lan-*	
H0251	H0854	H3290	H7971	H3808	H3130	H0251	H1144	H0853	
			אֶסְלוֹן:	יִקְרָאֵנוּ	פָּן-	אֶמֶר	כִּי		
			cilaka	nemu-cilaka	supados-boten	ngandika	amargi		
			H0611	H7122	H6435	H0559			

Nanging Yakub ora marengake Benyamin, rayine Sang Yusuf, melu para sadulure, sabab kagungan panggalih: "Bokmanawa nemu alangan mengko."

בְּתוֹךְ	לְשִׁבֵר	יִשְׂרָאֵל	בְּנֵי	וַיִּבְאֵוּ	5	
ing-antawisipun	kangge-tumbas	Israèl	putra-putra	Lan-sami-dhateng		
H8432	H7666	H3478		H0935		
כְּנָעַן:	בְּאֶרֶץ	הָרָעִב	הָיָה	כִּי-	הַבָּאִים	
Kanaan	ing-tanah	kelaparan	wonten	amargi	tiyang-ingkang-dhateng	
	H0776	H7458	H1961		H0935	

Dadi ing antarane wong-wong kang padha nempur gandum mau kalebu uga para putrane Israel, marga tanah Kanaan uga wus kambah ing pailan.

הַמְשָׁבִיר ingkang-sadé H7666	הוּא piyambakipun H1931	הָאָרֶץ tanah-punika H0776	עַל- wonten-ing	הַשְּׁלִיט panguwâsâ H7989	הוּא piyambakipun H1931	יְיוֹסֵף Lan-Yusuf H3130
יְיוֹסֵף Yusuf H3130	אָחִיו sadhèrèk-sadhèrèkipun H0251	וְיָבֹאוּ lan-sami-dhateng H0935	הָאָרֶץ tanah-punika H0776	עַם rakyat	לְכָל- dhumateng-sedaya H3605	
		אָרְצָה: ngantos-siti H0776	אָפִים pasuryan H0639	לוֹ dhumateng-piyambakipun	וַיִּשְׁתַּחֲוֶי- lan-sami-sungkem H7812	

Nalika iku Sang Yusuf wus jumeneng patih ana ing nagara kono, lan iya panjenengane iku kang nempurake gandum marang rakyat ing kono kabeh. Dadi nalika para sadhereke Sang Yusuf teka, iya kudu sowan ing ngarsane klawan sumungkem ing bumi.

	וַיִּתְנַכֵּר lan-nyamar	וַיִּכְרֵם lan-tepang	אָחִיו sadhèrèk-sadhèrèkipun H0251	אֶת- *	יְיוֹסֵף Yusuf H3130	וַיִּרְא Lan-ningali H7200
וַיֹּאמֶר lan-ngandika H0559	קִשׁוֹת saru H7186	אֲתֶם kaliyan-piyambakipun-sami H0854	וַיִּדְבֹר lan-ngandika H1696	אֲלֵיהֶם dhumateng-piyambakipun-sami H0413		
וַיֹּאמְרוּ lan-sami-matur H0559	בְּאֲתָם sampéyan-sami-dhateng H0935	מֵאֵין saking-pundi H0370	אֲלֵהֶם dhumateng-piyambakipun-sami H0413			
		אֲכָל: dhahar H0400	לְשָׁבֵר- kangge-tumbas H7666	כְּנָעַן Kanaan	מֵאֲרֶץ saking-tanah H0776	

Bareng Sang Yusuf mirsa para sadhereke, ora pangling, nanging Sang Yusuf ethok-ethok ora ngretos, malah disentak sarta dipangandikani: "Kowe kabeh iku saka ngendi?" Ature kang kadangu: "Saking tanah Kanaan, badhe nempur."

לֹא boten H3808	וְהֵם lan-piyambakipun-sami H1992	אָחִיו sadhèrèk-sadhèrèkipun H0251	אֶת- *	יְיוֹסֵף Yusuf H3130	וַיִּכְר Lan-tepang
					הַכְּרָהוּ: tepang-piyambakipun

Pancen Sang Yusuf ora pangling marang para sadhereke, nanging para sadhereke padha pangling marang panjenengane.

	חָלֵם dipun-impeni	אִינְגָא ingkang	הַחֲלָמוֹת impen-impen-punika H2472	אֶת- *	יְיוֹסֵף Yusuf H3130	וַיִּזְכֹּר Lan-kèngetan H2142
אֲתֶם sampéyan-sami	מְרִגְלִים telik-sandi H7270	אֲלֵהֶם dhumateng-piyambakipun-sami H0413	וַיֹּאמֶר lan-ngandika H0559	לָהֶם bab-piyambakipun-sami		
	בְּאֲתָם: sampéyan-sami-dhateng H0935	הָאָרֶץ tanah-punika H0776	עֲרִוּת kelemahanipun H6172	אֶת- *	לְרִאֲוֹת kangge-ningali H7200	

Sang Yusuf tumuli kengetan marang supenane ing bab para sadhereke. Bajur ngandika maneh: "Kowe iku mesthi telik, tekamu mreng arep nitik-nitik ngendi panggonan kang ora dijaga."

באן 10
 sami-dhateng lan-abdi-sampéyan gusti-kula boten dhumateng-piyambakipun Lan-sami-matur
[H0935](#) [H5650](#) [H0113](#) [H3808](#) [H0413](#) [H0559](#)

אָבֿלֿ: לְשִׁבֿרֿ-
 dhahar kangge-tumbas
[H0400](#) [H7666](#)

Ature para sadhereke: "Boten Gusti! Sowanipun dalem punika namung badhe nempur.

הָיוּ 11
 dados boten kita jujur kita setunggal tiyang putra-putra Sedaya-kita
[H1961](#) [H3808](#) [H0587](#) [H5168](#) [H0259](#) [H0376](#) [H3605](#)

מְרַגְלִים: עֲבָדִיךָ
 telik-sandi abdi-sampéyan
[H7270](#) [H5650](#)

Kawula sdaya punika sami tunggil bapa, sami tiyang temen, abdi dalem sanes telik."

הָאָרֶץ 12
 tanah-punika kelemahanipun ananging boten dhumateng-piyambakipun-sami Lan-ngandika
[H0776](#) [H6172](#) [H3808](#) [H0413](#) [H0559](#)

לְרִאֻתִּי: כָּאֵתֶם
 kangge-ningali sampéyan-sami-dhateng
[H7200](#) [H0935](#)

Nanging pangandikane Sang Yusuf marang para sadhereke: "Ora! Tekamu mrene mesthi arep nelik nagara kene iki endi sing ora dijaga."

אִישׁ־ 13
 tiyang putra-putra kita sadhèrèk abdi-sampéyan welas kalih-welas Lan-sami-matur
[H0376](#) [H0587](#) [H0251](#) [H5650](#) [H6240](#) [H8147](#) [H0559](#)

הַיּוֹם 14
 ing-dinten-punika bapak-kita * את־ ingkang-alit lan-lah Kanaan ing-tanah setunggal
[H3117](#) [H0001](#) [H0854](#) [H2009](#) [H0776](#) [H0259](#)

אֵינְנִי: וְהָאָחֵד
 boten-wonten lan-ingkang-setunggal
[H0369](#) [H0259](#)

Ature para sadhereke: "Abdi dalem punika tunggilipun kalih welas jaler sadaya, sami tunggil bapa wonten ing tanah Kanaan, nanging ingkang wuragil sapunika kantun wontening panggenanipun bapa kawula, dene ingkang setunggal sampun boten wonten."

דְּבַרְתִּי 14
 kula-matur ingkang punika Yusuf dhumateng-piyambakipun-sami Lan-ngandika
[H1696](#) [H1931](#) [H3130](#) [H0413](#) [H0559](#)

אֵתֶם: מְרַגְלִים לְאִמֵּר אֲלֵכֶם
 sampéyan-sami telik-sandi mekaten dhumateng-sampéyan-sami
[H7270](#) [H0559](#) [H0413](#)

Ing kono Sang Yusuf ngandika maneh: "Wus cukup; kaya kang wus dakkandhakake mau, kowe iku padha telik.

הַצָּאן הַזָּאת תְּבַחְנוּ חַי פִּרְעֹה אִם- 15
 sampéyan-sami-medal menawi Piraun démi-gesangipun badhé-dipun-uji Mekaten
[H3318](#) [H6547](#) [H0974](#) [H2063](#)

הִנֵּה: הַקָּטָן אֲחֵיכֶם בְּבוֹא אִם- כִּי מִזֶּה
 mriki ingkang-alit sadhèrèk-sampéyan dhatengipun menawi kajåwi saking-ngriki
[H2008](#) [H0251](#) [H0935](#) [H2088](#)

Ing bab prakara iki kowe kudu katiti-priksa, demi sugenge Sang Prabu Pringon, kowe mesthi bakal ora bisa padha lunga saka ing kene, yen sadulurmu wuragil iku ora teka mrene.

אֲחֵיכֶם אֶת- וַיִּקַּח אֶחָד מֵכֶם שְׁלָחוּ 16
 sadhèrèk-sampéyan * lan-mugi-mendhet setunggal saking-sampéyan-sami Kintuna
[H0251](#) [H0853](#) [H3947](#) [H0259](#) [H7971](#)

דְּבַרְיֶכֶם וַיִּבְחַנּוּ הָאֲסָרוּ וְאֵתָם
 pangandikan-sampéyan-sami lan-mugi-dipun-uji badhé-dipun-tahanan lan-sampéyan-sami
[H1697](#) [H0974](#) [H0631](#)

כִּי פִרְעֹה חַי וְאִם- אֲתֶכֶם הָאֵמֶת
 sayektos Piraun démi-gesangipun boten lan-menawi wonten-ing-sampéyan-sami punapa-lèrès
[H6547](#) [H3808](#) [H0854](#) [H0571](#)

אֲתָם: מְרַגְלִים
 sampéyan-sami telik-sandi
[H7270](#)

Salah siji panunggalanmu konen marani adhimu, dene liyane kari ana ing kene, ditahan; temah tembungmu bakal ketitik, apa kowe pancen temen; dene manawa ora, demi sugenge Sang Prabu Pringon, mesthi kowe iku padha dadi telik.”

: יָמִים: שְׁלֹשֶׁת מְשֻׁמָּר אֶל- אַתֶּם וַיִּיאָסֶף 17
 dinten tigang tahanan dhumateng piyambakipun-sami Lan-nglebetaken
[H3117](#) [H7969](#) [H4929](#) [H0413](#) [H0853](#) [H0622](#)

Para sadhereke Sang Yusuf kabeh padha bebarengan kalebokake ing tahanan telung dina lawase.

זֹאת הַשְּׁלִישִׁי בֵּינוֹם יוֹסֵף אֱלֹהִים וַיֵּאמֶר 18
 punika ingkang-kaping-tiga ing-dinten Yusuf dhumateng-piyambakipun-sami Lan-ngandika
[H2063](#) [H7992](#) [H3117](#) [H3130](#) [H0413](#) [H0559](#)

: יָרָא: אָנִי הָאֱלֹהִים אֶת- וְחָיו עָשׂוּ
 ajrih kula Gusti-Allah * lan-gesanga tindakana
[H3372](#) [H0589](#) [H0430](#) [H0853](#) [H2421](#)

Bareng telung dinane Sang Yusuf ngandika marang para sadhereke: “Kowe padha nglakonana mangkene, supaya bisa urip, aku bekti marang Gusti Allah.

בְּבֵית יֵאָסֵר אֶחָד אֲחֵיכֶם אַתֶּם כְּנִים אִם- 19
 ing-griya mugi-dipun-tahanan setunggal sadhèrèk-sampéyan sampéyan-sami jujur Menawi
[H0631](#) [H0259](#) [H0251](#)

: בְּתֵיכֶם: רַעְבוֹן שָׁבֵר לְבוֹ וְאֵתָם מְשֻׁמְרֶכֶם
 griya-griya-sampéyan keluwen gandum bekta tindaka lan-sampéyan-sami tahanan-sampéyan
[H7459](#) [H7668](#) [H0935](#) [H3212](#) [H4929](#)

Manawa kowe pancen wont temen, salah sijine panunggalanmu kareben kari ana ing tahanan kene, nanging liyane muliha, nggawaa gandum kanggo tamba luwene brayatmu!

20 וְיִאֲמְרוּ אֵלַי תְּבִיאוּ הַקֶּטָן אֲחֵיכֶם וְאֶת־ lan-dipun-pitados-i dhumateng-kula bekta-mriki ingkang-alit sadhèrèk-sampéyan Lan-*
[H0539](#) [H0413](#) [H0935](#) [H0251](#) [H0853](#)

מֶכֶתֶן וַיַּעֲשֵׂנוּ תַמּוֹתָיו וְלֹא דְבָרֵיכֶם
mekaten lan-sami-nglampahi badhé-pejah lan-boten pangandikan-sampéyan-sami
[H4191](#) [H3808](#) [H1697](#)

Nanging adhimu kang wuragil iku sebakna marang ing ngarepku, supaya kandhamu iku katitika manawa bener lan kowe bakal ora kaukum pati."

21 וַיִּאֲמְרוּ אִישׁ אֶל־ וַיִּאֲמְרוּ אֲנַחְנוּ וְאֲשָׁמִים אֲבָל־ אָחִיו אֶל־ תִּינָג
tumrap kita kalepatan sayektos sadhèrèkipun dhumateng tiyang Lan-sami-ngandika
[H0587](#) [H0818](#) [H0061](#) [H0251](#) [H0413](#) [H0376](#) [H0559](#)

אֲחֵינוּ אֲחֵינוּ אֲשֶׁר אֲחֵינוּ אֲחֵינוּ נִפְשׁוֹ צָרָתָם רְאִינוּ אֲשֶׁר אֲחֵינוּ
dhumateng-kita nalika-nyuwun nyawanipun kasusahanipun kita-ningali ingkang sadhèrèk-kita
[H0413](#) [H5315](#) [H7200](#) [H0251](#)

וְלֹא שָׁמַעְנוּ עַל־ כֵּן בָּאָה אֲלֵינוּ הַצָּרָה הַזֹּאת:
punika kasusahan dhumateng-kita dhateng punika mulane kita-mirengaken lan-boten
[H2063](#) [H0413](#) [H0935](#) [H8085](#) [H3808](#)

Para sadhereke banjur padha rerasanan: "Iki nyata wohing dosa kita marang adhi kita, kita rak padha kelingan ta, nalika sesambat melas-asih marang kita, nanging kita padha ora ngrewes, iya iku nalare kita padha katekan karibedan iki."

22 וַיַּעַן רִבְעֵן וְאֵת־ לְאִמֹר אָתָּם וַיַּעַן רִבְעֵן אֲמַרְתִּי
kula-matur punapa-boten mekaten piyambakipun-sami Rubèn Lan-mangsuli
[H0559](#) [H3808](#) [H0559](#) [H0853](#) [H7205](#)

וְלֹא בִילָד וְאֲלֵיכֶם לְאִמֹר אֶל־ תְּחַטְּאוּ
lan-boten tumrap-laré-punika dosa sampun mekaten dhumateng-sampéyan-sami
[H3808](#) [H3206](#) [H2398](#) [H0408](#) [H0559](#) [H0413](#)

וְנִמְעַתָּם וְנִמְעַתָּם וְנִמְעַתָּם וְנִמְעַתָּם
dipun-tuntut lah rahipun lan-ugi sampéyan-sami-mirengaken
[H1875](#) [H2009](#) [H1818](#) [H1571](#) [H8085](#)

Ruben tumuli mangsuli: "Biyen mula kowe rak wis dakkandhani, aja gawe dosa marang bocah iku, nanging kowe padha ora ngrungokake. Saiki lah iya iki pepulihing getihe."

23 וְהֵם לֹא יִדְעוּ כִי שָׁמַע יוֹסֵף כִּי הַמְלִיץ
juru-basa amargi Yusuf mireng bilih mangertos boten Lan-piyambakipun-sami
[H3887](#) [H3130](#) [H8085](#) [H3045](#) [H3808](#) [H1992](#)

בֵּינָתָם:
ing-antawisipun
[H0996](#)

Anadene kang padha guneman mau ora weruh yen Sang Yusuf iya ngretos, marga nganggo lantaran juru basa.

24 וַיֹּסֵב מִעֲלֵיהֶם וַיִּבְךְּ וַיֵּשֶׁב אֲלֵהֶם
dhumateng-piyambakipun-sami lan-wangsul lan-nangis saking-piyambakipun-sami Lan-mipit
[H0413](#) [H7725](#) [H1058](#) [H5437](#)

וַיְדַבֵּר אֲלֵהֶם וַיִּקַּח מֵאֲתָם
* saking-piyambakipun-sami lan-mendhet dhumateng-piyambakipun-sami lan-ngandika
[H0853](#) [H0854](#) [H3947](#) [H0413](#) [H1696](#)

שִׁמְעוֹן וַיֵּאָסֵר אֶת־ וַיֵּינִיחֵם:
wonten-ing-ngajengipun piyambakipun lan-mbanda Siméon
[H0853](#) [H0631](#) [H8095](#)

Sang Yusuf banjur nilar para sadhereke, tumuli muwun; sawuse iku banjur wangsul sarta ngandikan maneh karo para sadhereke. Simeon banjur dicekel saka antarane lan dibanda kaweruhan ing sadulure kabeh.

	בָּרָה	כְּלִיָּהֶם	אֶת־	וַיִּמְלֵאוּ	יוֹסֵף	וַיִּצְוֶה	25
	gandum	wadah-wadahipun	*	lan-sami-ngisi	Yusuf	Lan-dhawuh	
		H3627	H0853	H4390	H3130	H6680	
וְלִתְּתֵי	שְׁקוֹן	אֶל־	אִישׁ	כֶּסֶפִּיהֶם	וְלִהְיִיב		
lan-kangge-maringi	karungipun	dhumateng	tiyang	arta-artanipun	lan-kangge-mawangsulaken		
H5414	H8242	H0413	H0376	H3701	H7725		
לָהֶם	וַיַּעַשׂ	לְדַרְדֵּר	צָדָה	לָהֶם			
kagem-piyambakipun-sami	lan-nglampahi	kagem-margi	sangu	dhumateng-piyambakipun-sami			
		H1870	H6720				
						קָן:	
						mekaten	

Sawuse iku Sang Yusuf banjur dhawuh, bagore padha kaisenana gandum lan dhuwite supaya dibalekake, siji-sijine ing bagore dhewe-dhewe, sarta maneh supaya padha diparingana sangu kanggo mulihe.

וַיִּלְכוּ	חֲמֻדֵיהֶם	עַל־	שֶׁבֶרֶם	אֶת־	וַיִּשְׁאוּ	26
lan-sami-kesah	kuldi-kuldinipun	wonten-ing	gandum-tunumbasipun	*	Lan-sami-ngangkat	
H3212	H2543		H7668	H0853	H5375	
					מִשָּׁם:	
					saking-ngriku	
					H8033	

Gandume tumuli dimotake ing kuldine, banjur padha mangkat saka ing kono.

לְחֻמְרוֹ	מִסְפּוֹא	לְתֵת	שְׁקוֹן	אֶת־	הָאֶחָד	וַיִּפְתַּח	27
kagem-kuldinipun	pakan	kangge-maringi	karungipun	*	ingkang-setunggal	Lan-mbikak	
H2543	H4554	H5414	H8242	H0853	H0259		
כִּפִּי	הוּא	וְהִנֵּה־	כֶּסֶפוֹ	אֶת־	וַיִּרְא	בְּמִלּוֹן	
wonten-ing-cangkempipun	punika	lan-lah	artanipun	*	lan-ningali	ing-pendèkan	
H6310	H1931	H2009	H3701	H0853	H7200	H4411	
						אַמְתַּחֲתָיו:	
						karungipun	
						H0572	

Satekane ing pondhokan, bareng salah siji mbukak bagore arep makani kuldine, nuli weruh duwite ana ing jero bagor tumumpang ing dhuwur gandum.

וְגַם	כֶּסֶפִּי	הַיּוֹשֵׁב	אֶחָיו	אֶל־	וַיֹּאמֶר	28
lan-ugi	arta-kula	dipun-wangsulaken	sadhèrèk-sadhèrèkipun	dhumateng	Lan-ngandika	
H1571	H3701	H7725	H0251	H0413	H0559	
אֶל־	אִישׁ	וַיִּתְּרוּ	לָכֶם	וַיִּצְא	בְּאִמְתַּחֲתָיו	הַנֵּה
dhumateng	tiyang	lan-sami-gumeter	manahipun	lan-medal	ing-karung-kula	lah
H0413	H0376	H2729		H3318	H0572	H2009
לָנוּ:	אֱלֹהִים	עָשָׂה	זָאת	מָה־	לְאֹמֵר	אֶחָיו
dhumateng-kita	Gusti-Allah	nglampahi	punika	punapa	mekaten	sadhèrèkipun
	H0430		H2063	H4100	H0559	H0251

Celathune marang para sadulure: "Dhuwitku dibalekake, delengen, ana ing jero bagorku!" Ing kono kabeh padha entek atine, padha pandeng-pandengan kalawan dheg-dhegan sarta ngucap: "Apa bae kang ditandukake Gusti Allah marang kita iki?"

29

וַיִּנְיָרוּ lan-sami-nyariosaken H5046	כְּנָעַן Kanaan	אֲרֶצָה tanah H0776	אָבִיהֶם bapakipun H0001	יַעֲקֹב Yakub H3290	אֶל- dhumateng H0413	וַיָּבֵאוּ Lan-sami-dhateng H0935
---	--------------------	---	--	---	--	---

אֲתָם dhumateng-piyambakipun-sami H0853	תְּקֵלֶת ingkang-kedadosan	כָּל- sedaya H3605	אֵת * H0853	לֹו dhumateng-piyambakipun
---	-------------------------------	--	-----------------------------------	-------------------------------

לְאִמֶּר:
mekaten
[H0559](#)

Bareng wis tekan ing Kanaan ing daleme Rama Yakub, kang rama, banjur padha nyaritakake kabeh apa kang wus dialami, ature:

30

אֲתָנוּ kita H0853	וַיִּתֵּן lan-nganggep H5414	קְשׁוֹת saru H7186	אֲתָנוּ kaliyan-kita H0854	הָאָרֶץ tanah-punika H0776	אֲדֹנָי gusti H0113	הָאִישׁ tiyang-punika H0376	דְּבָר Ngandika H1696
--	--	--	--	--	---	---	---

הָאָרֶץ: tanah-punika H0776	אֵת- * H0853	כְּמִרְגְּלִים kados-telik-sandi H7270
---	------------------------------------	--

Priyantun ageng ingkang nguwaosi nagari ngrika punika, anggenipun ngandikani kula kaliyan nyentak-nyentak, kula sami dipun dakwa badhe nelik nagarinipun.

31

מִרְגְּלִים: telik-sandi H7270	הֵינּוּ kita-dados H1961	לֹא boten H3808	אֲנַחְנוּ kita H0587	כְּנִים jujur	אֲלֹו dhumateng-piyambakipun H0413	וַנֵּאמֶר Lan-kita-matur H0559
--	--	---------------------------------------	--	------------------	--	--

Nanging kula lajeng sami matur: Kula punika tiyang temen, sanes telik,

32

אֲיָנוּ boten-wonten H0369	הָאָתָּד ingkang-setunggal H0259	אָבִינוּ bapak-kita H0001	בְּנֵי putra-putra	אֲחִים sadhèrèk H0251	אֲנַחְנוּ kita H0587	עָשָׂר welas H6240	שְׁנַיִם- Kalih-welas H8147
--	--	---	-----------------------	---	--	--	---

כְּנָעַן: Kanaan	בְּאֶרֶץ ing-tanah H0776	אָבִינוּ bapak-kita H0001	אֵת- * H0854	הַיּוֹם ing-dinten-punika H3117	וְהִקְטָן lan-ingkang-alit
---------------------	--	---	------------------------------------	---	-------------------------------

kula sasedherek waunipun sadaya kalih welas sami tunggil bapa, satunggal sampun boten wonten, ingkang satunggal wuragil kantun wonten griyanipun bapa kula ing tanah Kanaan.

33

בְּזֹאת mekaten H2063	הָאָרֶץ tanah-punika H0776	אֲדֹנָי gusti H0113	הָאִישׁ tiyang-punika H0376	אֲלֵינוּ dhumateng-kita H0413	וַיָּבֵאוּ Lan-ngandika H0559
---	--	---	---	---	---

הַנִּיחֹו tégalaken H3240	הָאָתָּד setunggal H0259	אֲחִיכֶם sadhèrèk-sampéyan H0251	אֲתָם sampéyan-sami	כְּי jujur	כִּי bilih H3045	אֲרַע kula-badhé-mangertos
---	--	--	------------------------	---------------	--	-------------------------------

וְלָכֵן: lan-tindhak H3212	קָחֹו mendhet H3947	בְּתִיכֶם griya-griya-sampéyan	רַעְבּוֹן keluwen H7459	וְאֵת- lan-* H0853	אֲתֵי kaliyan-kula H0854
--	---	-----------------------------------	---	--	--

Priyantunipun ingkang nguwaosi negari ngrika lajeng ngandika malih: Anggonku weruh yen kowe padha won temen iku titikane mangkene: Salah sijine sadulurmu karia kene, liyane muliha karo nggawa gandum kanggo tamba luwene brayatmu.

	אָלִי dhumateng-kula H0413	הַקָּטָן ing kang-alit	אַחֵיכֶם sadhèrèk-sampéyan H0251	אֶת־ *	וְהָבִיאוּ Lan-bekta-mriki H0935		
	כְּנִים jujur	כִּי bilih	אַתֶּם sampéyan-sami	מְרִנְלִים telik-sandi H7270	לֹא boten H3808	כִּי bilih	וְאָדְעָה lan-kula-badhé-mangertos H3045
וְאֶת־ lan-*	לְכֶם dhumateng-sampéyan-sami H0853		אַתָּן kula-badhé-maringi H5414	אַחֵיכֶם sadhèrèk-sampéyan H0251	אֶת־ *	אַתֶּם sampéyan-sami H0853	
				תִּסְחָרוּ: sampéyan-sami-saged-dagang H5503		הָאָרֶץ tanah-punika H0776	

Adhimu kang wuragil gawanan mrene, dadi aku bakal weruh yen kowe padha wong temen, dudu telik, nuli sadulurmu mau bakal dakbalekake maneh marang kowe, lan kowe bakal padha kalilan ndlajahi tanah kene."

צָרוּר־ bungkusan H0376	אִישׁ tiyang H0376	וְהִנֵּה־ lan-lah H2009	שְׂקִיָּהֶם karung-karungipun H8242	מְרִיקִים ngosongaken H7324	הֵם piyambakipun-sami H1992	וַיְהִי Lan-dados H1961	
כִּסְפֵיהֶם arta-artanipun H3701	צָרוּרוֹת bungkusan-bungkusan			אֶת־ * H0853	וַיִּרְאוּ lan-sami-ningali H7200	בְּשִׁקּוֹ ing-karungipun H8242	כִּסְפוֹ artanipun H3701
				וַיִּירָאוּ: lan-sami-ajrih H3372	וַאֲבֵיהֶם lan-bapakipun H0001	הֵמָּה piyambakipun-sami H1992	

Kacarita bareng bagore padha disuntak, siji-sijine nemu kantongé dhuwit ana ing bagore dhewe-dhewe; bareng padha weruh buntelan dhuwit mau, kang rama dalah putra-putra padha dheg-dhegan.

	אֶתִּי kula H0853	אָבִיָּהֶם bapakipun H0001	יַעֲקֹב Yakub H3290	אֱלֹהֵם dhumateng-piyambakipun-sami H0413	וַיֹּאמֶר Lan-ngandika H0559	
וְאֶת־ lan-*	אֵינָנוּ boten-wonten H0369	וְשִׁמְעוֹן lan-Siméon H8095	אֵינָנוּ boten-wonten H0369	יוֹסֵף Yusuf H3130	שְׂכֵלָתָם sampéyan-sami-damel-kula-kelangan-anak	
		כְּלָנָה: sedaya-punika H3605	הֵיוּ dados H1961	עָלֵי tumrap-kula	תִּקְחוּ sampéyan-sami-badhé-mendhet H3947	בְּנֵימִן Benyamin H1144

Rama Yakub, kang ramane tumuli ngandika marang para putrane: "Kowe iku padha njalari ilange anak-anakku. Yusuf wus ora ana, Simeon samono uga, saiki Benyamin arep kokgawa; aku kang kabregan iku kabeh!"

בְּנֵי	שְׁנֵי	אֶת־	לְאִמֶּר	אָבִיו	אֶל־	רְאוּבֵן	וְיֵאמֶר
anak-kula-jaler	kalih	*	mekaten	bapakipun	dhumateng	Rubèn	Lan-matur
	H8147	H0853	H0559	H0001	H0413	H7205	H0559

אֶלֶּיךָ	אֲבִיאָנוּ	לָא	אִם־	תְּמִית
dhumateng-sampéyan	kula-mbekta-piyambakipun-wangsul	boten	menawi	sampéyan-saged-pejahi
H0413	H0935	H3808		H4191

אֲשִׁיבָנוּ	וְאָנִי	וְיָדֵי	עַל־	אֵתוֹ	תִּנְגָה
badhé-mbekta-piyambakipun-wangsul	lan-kula	tangan-kula	wonten-ing	piyambakipun	maringi
H7725	H0589	H3027		H0853	H5414

אֶלֶּיךָ :
dhumateng-sampéyan
[H0413](#)

Ruben banjur matur marang kang rama: “Anak kula jaler kalih sumangga kapejahana manawi piyambakipun boten kula wangsulaken dhateng rama. Sampun ta, kula aturi masrahaken dhateng kula, mangke kula ingkang badhe mangsulaken dhateng rama.”

אֶחָיו	כִּי־	עִמָּכֶם	בְּנֵי	וְרָד	לְאֵ־	וְיֵאמֶר
sadhèrèkipun	amargi	kaliyan-sampéyan-sami	anak-kula	badhé-mudhun	boten	Lan-ngandika
H0251				H3381	H3808	H0559

אֲשֶׁר	בְּלִרְדֵּי	אֶסֹן	וְקִרְאָהוּ	נִשְׂאָר	לְבִדּוֹ	וְהוּא	מָת
ingkang	ing-margi	cilaka	lan-nemu-cilaka	kantun	piyambak	lan-piyambakipun	sampun-pejah
	H1870	H0611	H7122	H7604	H0905	H1931	H4191

שִׁבְתִּי	אֶת־	וְהוֹרְדֵתֶם	מִיָּה	תְּלִכְוִי־
uwèt-kula	*	lan-sampéyan-sami-badhé-nurunaken	mrika	sampéyan-sami-badhé-langkung
H7872	H0853	H3381		H3212

שְׂאוּלָה :
dhumateng-kubur
[H7585](#)

בִּינּוֹן
kalawan-kasusahan
[H3015](#)

Ewadene wangsulane Rama Yakub: “Anakku mesthi ora bakal melu kowe mrana, awitdene kakangne wus mati, adhine kari ijen, dadi kowe kang padha njalari aku, kang wus uwanen iki mudhun menyang ing teleng palimengan marga saka susah.”